

Barcelona 19 de desembre de 1924

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVII Número 2389 15 cèntims — Atrassats 30

ELS INNOCENTS D'AQUEST ANY

—En aquesta Rambla que foradem no ha de quedar arbre sa i tranquil!

EL Gato Negro

BAR-CHARCUTERIE

Rambla del Mig, 36-38

Telèfon 2290 A

Servei de primer ordre
Unica Casa amb servei de CAFE-EXPRESS
PER A TOT EL PÚBLIC PREUS MODERATS

GRAN CAFÈ RESTAURANT
OLYMPIA

Ronda Sant Pau, 17-21

Salons per a banquets. - Esplèndits
locals per a Dominó i Tresillo

22 Billars

Preus econòmics

BICICLETES
Motos
Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Fabricació i reparació de tota classe de Bicicletes

Última creació de la Bicicleta

Magdalena i Teixidor

Comerç, núm. 1
(Davant Palzu Belles Arts)

SUCURSAL: Carrer Calàbria
(Xamfrà Creu Coberta)

SALON DORE de la GRANJA ROYAL Lloc predilecte del
públic distingit

TE-CONCERT

de 5 a 8 i mitja tarda amb musica de Tzigans

Vetllades musicals

de 10 a 12 nit amb extraordinaris concerts
per l'eximi Quintet TOLDRA

Elegants sortides de teatre

de 12 a 2 i mitja de la matinada
amenitzades per l'Orquestrina ROYAL

: El més selecte en el Ram de Pastisseria :
Les últimes creacions en Nates, Crèmes i Chantilly

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

FN JOSEP ROCA I ROCA

Il lustre polític i escriptor, nat el 10 de juny de 1848 a Terrassa, mort a Barcelona el 15 de desembre de 1924.

En Josep Roca i Roca és mort

En Josep Roca i Roca, és mort. Catalunya perd un gran català i el periodisme un gran periodista. Això no cal que ho descobrim nosaltres, perquè ho sap tothom.

Fou, més que res, un periodista formidable, com ho ha demostrat en *La Gaceta de Cataluña*, *La Vanguardia*, *El Comercio* i *El Diario de la Marina*, de la Havana; *El Ferrocarril*, de Caracas; *El Mercantil*, de Manila; *La Nación*, de Buenos Aires. També dirigí, amb gran encert, la revista barcelonina *La Actualidad*.

I hem deixat per a l'últim la menció de L'ESQUELLA i *La Campana*, perquè les coses de casa, de les que estem orgullosos, creiem que mereixen punt i apart. En Josep Roca i Roca entrà a dirigir els nostres periòdics, fundats pel patrici López Bernagosi, l'any 1871. Llavors tan sols es publicava *La Campana de Gràcia*, quals batallades suprimí el governador, un tal Bernat Iglesias que, sense aquest fet, segurament no hauria passat a la història. Fou llavors quan, per a suplir la publicació de *La Campana de Gràcia*, aparequé, el dia 5 de maig de 1872, L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

En les pàgines dels nostres periòdics en Roca i Roca inicià vibrants campanyes plenes de generositat i de passió:

campanyes contra tot lo rampló, lo antidemocràtic, lo despòtic. Des de la tribuna de *La Campana* i *L'ESQUELLA* fou l'enemic més terrible dels que posaven traves innobles a la democràcia i a la República. Quan es parli d'un gran republicà i d'un gran periodista, s'haurà de recordar al Roca i Roca de *La Campana* i *L'ESQUELLA*.

En el teatre també va donar proves del seu talent i sensibilitat amb el celebrat drama *Mal pare*, estrenat al "Novedades" el dia 20 de febrer de 1886, del que tantes representacions poden comptar-se en els teatres de Catalunya.

Es autor també, d'una molt notable "Guia de Barcelona", publicada l'any 1884. Recentment, i per encàrrec de l'Ajuntament, ha escrit una interessantíssima Monografia dels carrers de Barcelona, que no s'ha publicat encara.

Dedicà gran part de les seves energies a la política. Militava en el partit republicà, com és natural en tots els homes de cor i d'intel·ligència. Les seves campanyes polítiques en els nostres setmanaris, adquiriren gran popularitat. Sigué un gran, un infadigable lluitador. Els republicans, els pocs republicans que queden, al perdre an En Roca i Roca perden un gran company, un gran ideòleg i un gran esperit.

A causa d'unes polèmiques entre *La Publicidad* i *La Gaceta de Cataluña*, en Roca i Roca tingué un duel amb en Pascual i Casas.

En les primeres eleccions de la Restauració, el partit possibilista presentà en candidatura al gloriós Castelar per un dels districtes de Barcelona, essent en Roca i Roca l'ànima d'aquelles eleccions, fins a l'extrem de que fou detingut.

Allunyat durant un temps dels organismes polítics del possibilisme, es reintegrà a ells essent elegit regidor del nostre Ajuntament, fent una tasca altament profitosa i obtenint, entre altres millores, la rebaixa dels drets de consums sobre els vins.

Al fundar-se la "Unió Republicana" s'adherí amb entusiasme a la política d'en Salmerón, essent candidat a diputat per Terrassa, sa vila nadiua, on fundà la Casa del Poble, una magnífica demostració del sentiment republicà català.

La mort de Salmerón separà an En Roca i Roca, com a tants altres republicans, de la política activa, a l'adonar-se de que l'esforç de varies generacions era oblidat i mixtificat per quatre comerciants del republicanisme.

Es pot ben dir que al deixar la direcció de *La Campana* i *L'ESQUELLA* es retirà en Roca i Roca del periodisme actiu.

En l'"Associació Amics dels pobres", posà tota la seva intel·ligència i energies. Fou un dels iniciadors de l'Associació "La Caritat", que es tractà de que patrocinés l'Ajuntament de Barcelona i amb la qual es pretengué donar caràcter francament laic a un servei que aquí tenen monopolitzat les gents d'església.

Descansi en pau el gran republicà i gran escriptor que era en Josep Roca i Roca.

Pirandellana

Tot, a Barcelona, acaba en el Paral·lel. Quan arribaren els ballets russos, un amic, ens digué: "Tot aqueix luxe, tota aquesta coreografia llampant i excèntrica, acabarà en el Paral·lel". La profecia es va complir. Quan el malaurat Bayés, començà les seves revistes al "Principal", l'amic tornà a fer el seu auguri: "Aquestes revistes tan modernes, tan sensuals, tan senyorívoles, finiran, no pas al "Tívoli", ni a "Novedades", ni al "Goya", sinó al Paral·lel". I hi han finit. Quan en Grasso ens visità darrerament, sense tenir públic, el pronòstic, es va repetir: "En Grasso, acabarà al Paral·lel". I al Paral·lel anava pocs dies després. Tanquem, ara, el paragraf, com l'hem començat: Tot, a Barcelona, acaba en el Paral·lel.

Hem tingut, tenim, encara, an en Luigi Pirandello, hoste de Barcelona. En Pirandello és aquell que ha estat qualificat de geni de Colomb, descobridor d'Amèriques teatrals, de metafísic de l'escena, d'Einstein de les relativitats psicològiques. La vida es va convertint, poc a poc, en una interpretació pirandellana, conforme es van estrenant les seves comèdies. Hi han homes, escenes, històries, pirandellanes. Ens sentim pirandellans. Veiem pirandellans als altres, i hem creat verbs, adjectius, gerundis i adverbis, a base del Pirandello. Aquest home singular, trasbalsador i inquietant, aquest home universal, que és dels selectes i que coneix de nom el poble, para al Colón, visita Sitges, recorre Catalunya, reb banquetes solemnes, i dóna conferències al "Romea". Pirandello, encara perteneix a les Rambles, però carrer de l'Hospital es va al Paral·lel.

No ho diem pel "Romea". No ho diem per res. Però la seva conferència, a base de preguntes i respostes, diàleg entre el Pirandello i els espectadors, ens va fer recordar les prediccions de l'amic: "En Pirandello, acabarà en el Paral·lel". Ja, per la seva conferència, algú va dir que era una altra Inaudi; uns altres es prepararen a fer preguntes xiroies, i fou necessari contenir a més d'un que volia cantar-les-hi clares an en Pirandello. Sortosament se n'entorna a Itàlia, i en Pepe Gil és mort, perquè aquest, o algun dels seus deixebles eren capaços de contractar al gran dramaturg i portar-lo al Paral·lel, per a que fes un número.

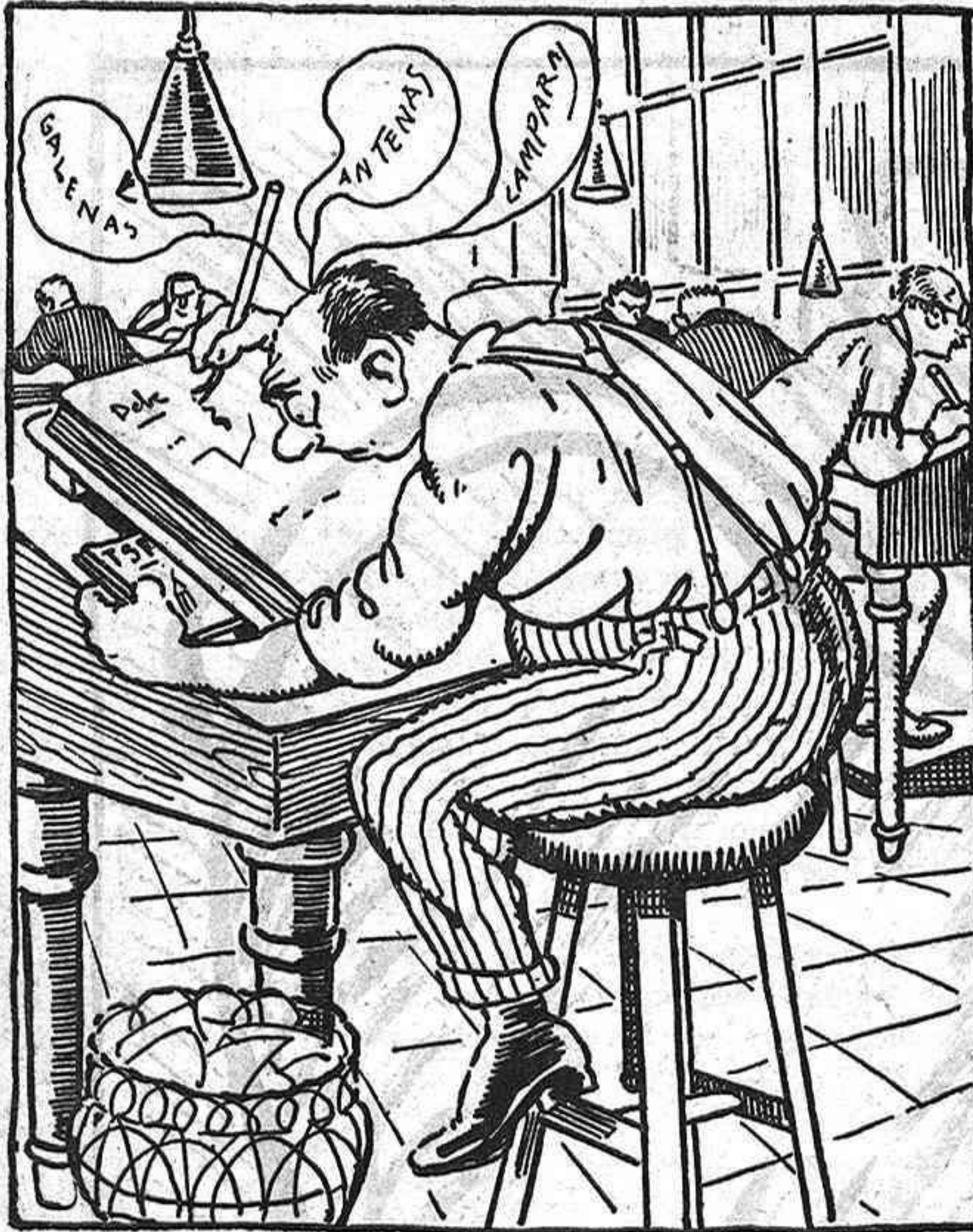
Ben entès que nosaltres no menyspreuem al Paral·lel. Si fossim autors més ens estimàriem el control del Paral·lel poble que el del Centre ciutadà, que és burgesia. Volem dir que tot decreix i es democratitza excessivament, i les revistes perden, els ballets russos degeneren, els grans actors pidolen gentada de preus accessibles, i al grans

ELS ARBRES DE LA RAMBLA

—Qui m'ho havia de dir que tu acabaries abans que jo!

que no s'estigui per la feina.

que es gastí tot en fustes i filferros...

homes els tractem familiarment. En lloc, com en el Paral·lel, es troba passió per les coses i fervor pels homes, però hem volgut conservar la barriada popular, com barriada típica i xiròia, i diem "el Paral·lel" per a alludir a tot el d'estat pla.

I el que ha fet en Pirandello a "Romea", és Paral·lel, però del més pur i del més interessant. És antiacademisme, és oblidar la serietat encarquerada. A "Romea", al principi, ho trobarem poc seriós. Al Paral·lel, se l'haurien menjat a petons, veient que aquell gran home escoltava el poble i li responia.

PARADOX

Proses epigramàtiques

DEL NADALÓ.

El desembre corgelat té una gràcia excepcional de mare que en el ventre d'un infant.

Hi ha una quietud ampla en la naturalesa que sembla un embadaliment.

—Si ara florís un lliri, semblaria que la gràcia del sol suau s'ha tornat flor.

La gent humil diuen que han oït un ressò de cançons de pandereta i han vist una gran lugor.

La nit s'ha fet serena com una pregària dolça.
Ha florit el lliri?

Sobre un portal canta una estrella, els núvols semblen tebions llençols i la nit és plena de Déu i de joia.

DE LA LLEGENDA SACRA

Jo estimo el Nadal com una tradició llegendària; aquell Nadal superb entre la pau dels camps i la santa quietud de les muntanyes.

El Nadal per a mi no és més que una llegenda magnífica forjada per una gran imaginació oriental. El neixament d'un déu humil en les imaginacions humanes; un déu solament imaginat i una llegenda sagrada pels segles que ens ha engormandit l'ànima amb una miqueta de gust de torrons.

DE SANT ESTEVE

Aquest Sant Esteve de l'endemà de Nadal que té la pretensió d'ésser el primer, ens fa l'efecte del nostre senyor Esteve que en les revistes de Sometent és el primer de presentar l'arma i vetlla pel bon nom de "La Puntual".

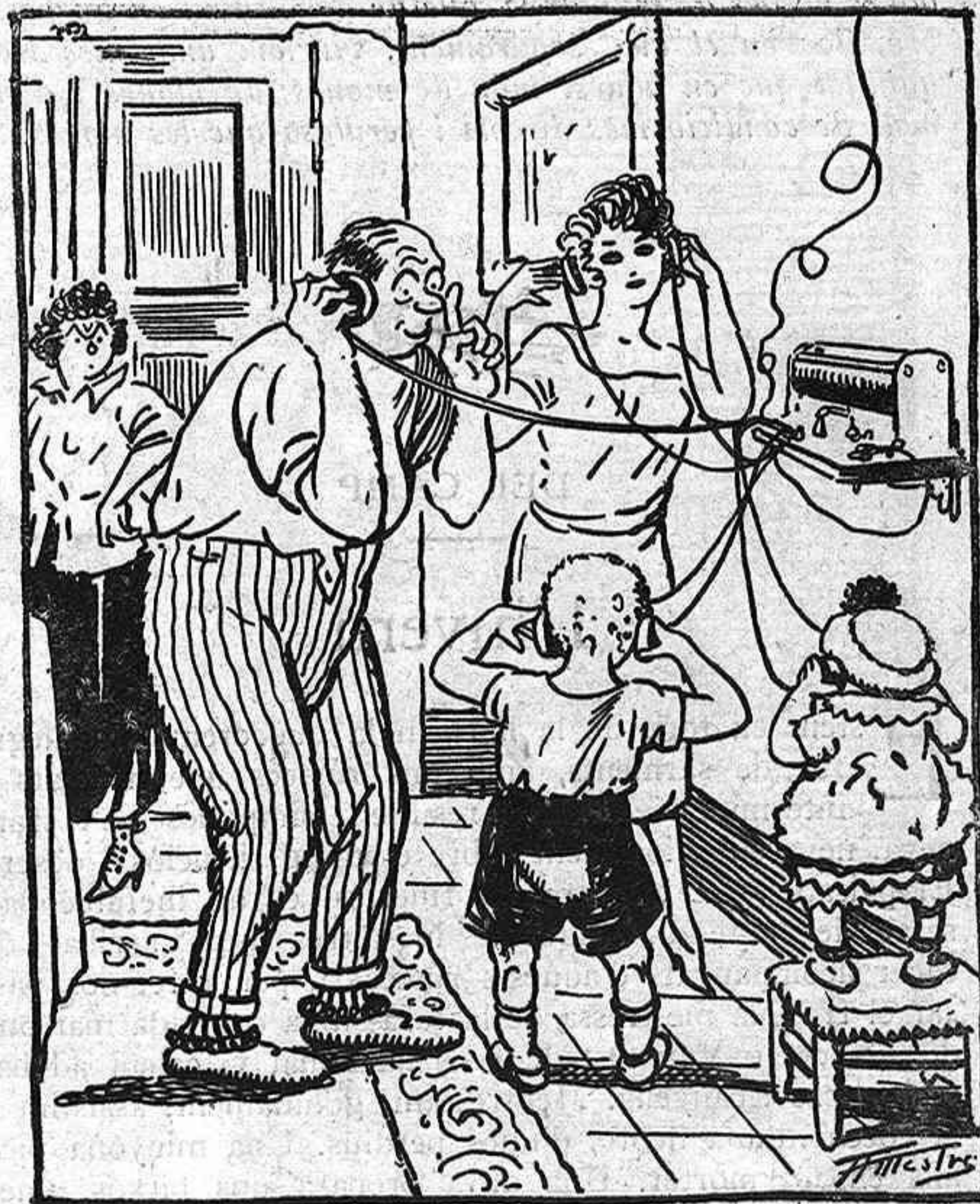
Fa cara de pomes agres i li plau fer-nos saber que és el protomàrtir. Si portés gos, semblaria Sant Roc. En canvi, dintre la gerarquia santoral eclesiàstica, representa el primer cop de pedra tirada a l'humanitat.

SALPER

RADIMANIA FA.....

que s'exposi la pell en equilibris difícils.

i que s'acabi com una somera, lligat a la paret.

A CAU D'ORELLA :: GLOSSARI ::

QUIERE USTED APRENDER EL ITALIANO?

Aquests dies hem tingut entre nosaltres a un italià gairebé tan famós com Mussolini, encara que més simpàtic: Luigi Pirandello.

Pirandello és l'autor de moda a Europa. Les seves obres es representen als principals teatres de les grans capitals. Es parla de la seva fortuna, guanyada amb una rapidesa extraordinària, molt superior a la d'en Muñoz Seca, un altre senyor que ha fet diners amb el teatre.

Luigi Pirandello ha vingut a Barcelona a donar una conferència al teatre "Romea". Però com, igual que el senyor Benavente, en Pirandello és un bromista—l'un surt als carrers de Sevilla disfressat de rei de "pessebre", l'altre es fa retratar parlant amb un ase—la seva ha sigut una conferència dialogada, és a dir, contestant a totes les preguntes del públic, talment com fa qualsevol illusionista de "music-hall".

Naturalment que no ha sigut el públic qui ha fet les preguntes, sinó els "savis" de la nostra dramàtica, de la nostra poesia, del nostre periodisme, que, sortosament, no són gaires. El públic s'ha quedat veient visions davant la facilitat amb que els nostres savis parlaven la llengua del Dante.

Però nosaltres ens ha dit un llibreter, estranyadíssim, que mai com aquesta setmana havia venut tants manuals d'aquells de: *Quiere usted hablar el italiano?*

I ens hem entristit perquè està vist que no es pot tenir fe ni en la saviduria!

DE LES NITS DE DESEMBRE

No sabem què tenen aquestes nits de desembre que resulten les més líriques, les més pures, les més belles, les més inefables de l'any. En aquestes nits fins sembla que minvi la criminalitat, i s'adormi en la gent l'instint del mal, que és, diguin el que vulguin els utopistes a la manera del pobre Rousseau, el més poderós en l'home, el més despert. No sentiu a parlar de violacions repugnants, d'atracos sensacionals, de suïcidis tristíssims. Per què? Per la influència d'aquestes nits que tenen una blavor de meravella, una blavor de apoteosi. Si Victor Hugo va dir que l'art és el blau, ho devia dir en una nit de desembre, que són les mateixes nits que arrencaren a l'ànima del nostre Joan Maragall—que, per a tots els amants de la poesia, és Sant Joan Maragall—el vers més senzill, però més emocionant, més inefable:

Ai, quina nit més blava i més ermosa!

Perquè aquestes nits de desembre han d'ésser més ermoses que les demés nits de l'any?, diran els descreguts, els esperits vulgars. I nosaltres els contestarem: per la proximitat de Nadal, que és la festa més íntima, més cordial, més entranyable, que és la festa que té la virtut de tornar criatures als homes. I no hi pot haver un miracle més bell que aquest de retornar-nos als anys d'innocència.

Les nits de desembre tenen una blavor de cel de pessebre. Fins les estrelles, en aquestes nits, semblen de llana i clavades amb una "xinxeta" al paper pintat del cel. I si això ho penseu passejant per la plaça Nova o la del

Pi—tan característiques!—ja sembla, per l'olor de les bones herbes de muntanya, que de debò viviu en un pessebre, lloc en el que, segurament, viuríem amb més tranquil·litat que en aquest món de mones, de mones i d'animals de condició més díscola i perillosa que les mones.

XARAU

DEL CAMP

L'hivern

Estem en torn de la llar, en la que crema un alegre foc de sarments, amb uns rústecs que, tractats a intermitències, fins resulten simpàtics. A fora neva, neva silenciosament sobre el camp silenciós i desert. El paisatge que emmarca la finestra, és un inefable paisatge de conte d'Andersen. Nosaltres hem arribat de caçar acompanyats d'aquests rústecs i, per a fer-nos passar el fred, la mestressa de la casa—una colorada matrona de Teniers o Van Ostade—ens ha donat vi calent adobat amb sucre i canyella. Mentrestant, golutament, assistim a la cocció d'una llebre, d'unes perdius. Una minyona pica alls en un morter. Una altra prepara uns bitxos, unes fruites seques: nous, ametlles, orellanes.

Aquesta llebre, aquestes perdius, ens han costat córrer tot el dia pel pla i la muntanya. Ara, mentre esperem que el sopar sigui a taula, comentem les facècies de la jornada. Espetegen en l'aire càlid de la cuina les grasses riallades i els recargolats renecs. Potser un dels rústecs pessiga a una de les minyones, que accepta la bestial carena com una flor de galania. Potser un altre s'ompla el nas de tabac picat. Potser un altre comenta la política de tres anys enllà, que és de l'única que té notícies. Però tots ens apropem al foc i fem córrer el vas comblat de vi calent i olorós.

Pocs moments de la nostra vida tan bells i feliços com aquest. I deu ésser veritat que la felicitat dona tristesa, perquè nosaltres sentim íntimament que no estem alegres, perquè l'estar-ho ens semblaria una profanació. La humilitat d'aquest goig nostre d'avui ens fa pensar que la felicitat a que pot aspirar l'home consisteix en limitar-se.

Aquesta cuina en que estem reunits amb els rústecs caçadors, és enorme, de parets blanques i sostre baix, per a que resulti més íntima, més confortable. De les bigues d'aquest sostre, negres, pengen forcs de tomàquets i pebrots. En la repisa de la llar, de gran campana, hi han uns plats, uns gerros de porcellana antiga. Sobre la taula—fa tant fred que no hem volgut passar al menjador i soparem a la cuina—una minyona posa unes tovalleres llistades de roig, uns plats, unes forquilles, un porró ventrut, curull de vi negre. Al costat de cada plat deixa aquesta minyona un bitxo, que és com una diminuta caputxa vermella de jotglar.

No tot en la vida ha d'ésser literatura. El goig epicuri d'unes viandes saboroses, d'un vi de la terra, aspre i fort, d'un oli verge, d'un càlid cos de dona, també tenen noblesa i poden ésser motiu d'espirituals deliquis. En aquestes tardes de fred i de neu, en que el paisatge té una delicada

ingenuïtat de paisatge de pessebre, nosaltres estímem més que mai la terra, més que quan, a l'Estiu, està coberta de flors per a que els vils poetes de Jocs Florals puguin divertir-se fent regina de la festa a una senyoreta anèmica, filla d'un fabricant imbecil com la majoria dels fabricants.

Quan sona la veu de "A taula!", l'alegria té un remorejar d'escuma. Ens asseiem tots: rústecs i senyors, i el porró comença a donar tóms amb uns gran rapidesa. Reguem les viandes amb l'all-i-oli, les acompanyem amb el bitxo coent, fem tot el que el protocol ens vedaria fer en els "Palace" i "Negrescos" d'Europa. Mengem la succulenta llebre amb els dits, com a bons i afamats salvatges que som, la llebre que té sabor de muntanya i d'oloroses herbes remeieres. Quan arribem als postres—deliciosa succulència de les fruites seques!—substituïm el vi negre per una magnífica mistela, digna de tots els respectes.

Al cafè hi acompanyem unes regulars copes de conyac. Potser un dels rústecs s'ompla el nas de tabac picat, potser un altre encén un caliquenyo. Tots parlem alhora, tots riem, tots som feliços.

En gràcia a aquesta cacera, a aquest sopar, hem oblidat totes les intranquil·litats, totes les angúnies, tots els neguits de la ciutat.

Fins a ben alta la nit hem estat amb els rústecs a la vora del foc, fumant i bevent. Després, ells han agafat les seves escopetes, els seus sarrons, s'han embolicat amb les seves mantes, s'han depedit i han eixit al camp nevat. Sobre la neu, no sabem perquè, ens han recordat les figuretes de "pessebre" de quan érem infants.

Quan ens hem quedat sols hem apropat al foc un ample silló de braços, ens hem cobert les cames amb una manta polícroma, hem encès la pipa, hem agafat un llibre, el de Fra Antoni de Guevara: *Menosprecio de corte y alabanza de aldea...*

LLUÍS CAPDEVILA

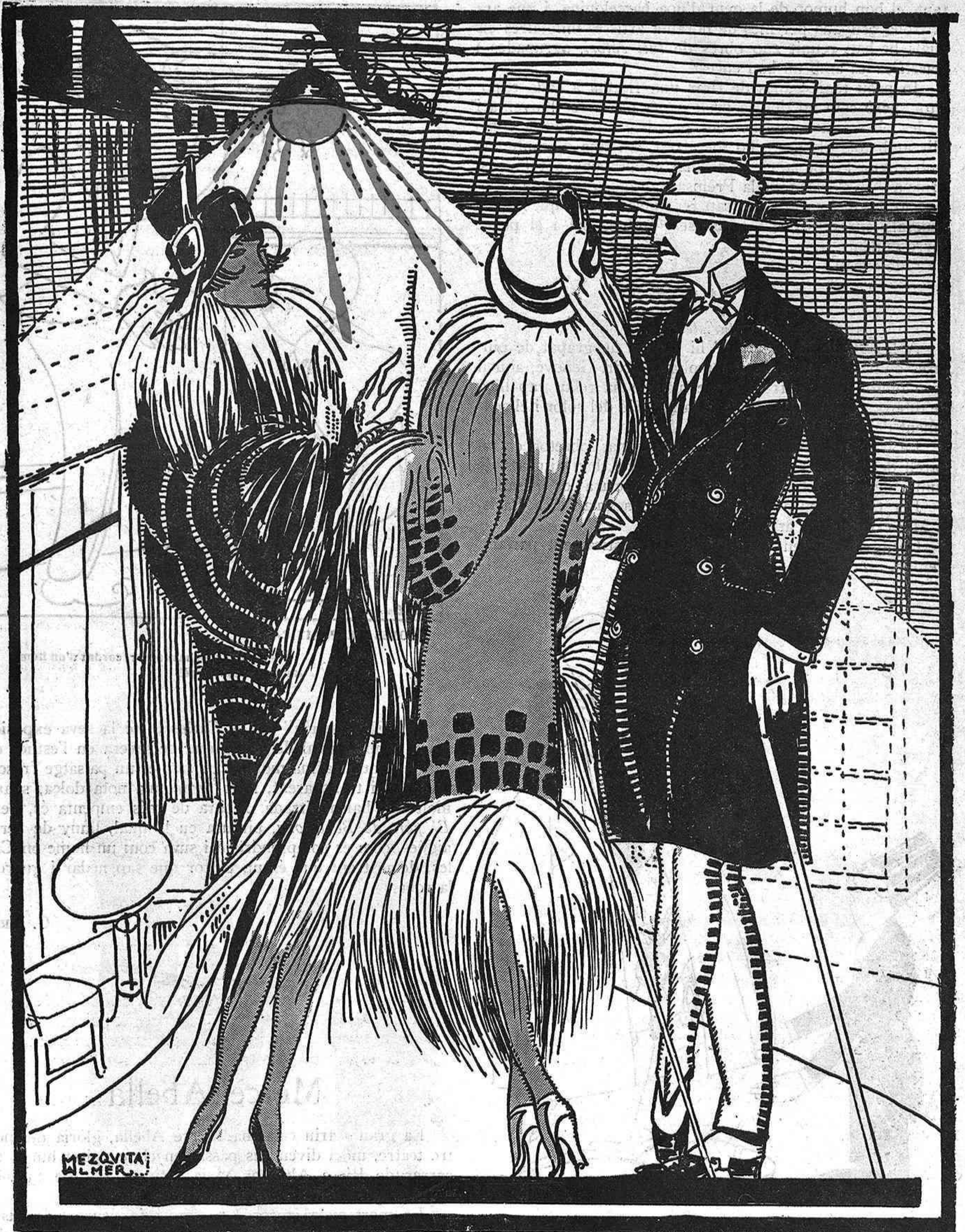
HUMORISTES I NATURISTES

*Ja us dic jo que podem riure;
com les coses van tan bé!*

Jo no sé si les coses van bé o no, però si que sé que al III Saló d'Humoristes, instal·lat a l'Hotel Ritz, hom si fa un panxó de riure, en veure la fira dels nostres humoristes i en oir les veus esquelloterres que llencen de "Trieu i remeneu!"

La veritat és que s'hi pot triar i remenar de debò; allí hi han obres per a tots els gustos, al llapis, al pastell, a l'aquarella, a la ploma, humorístiques, festives, sarcàstiques, frèvols, paradoxals, *demi-mondaines*, perverses... demanih... Com que ha concorregut a la fira la flor i nata dels humoristes de casa i de fora! Res, que l'exposició és un èxit. Figurint-se que per tal de que resulti humorística en tot, fins fan pagar dos ralets del Catàleg!

Cal dir, però, que a més dels treballs exposats que són nombrosos i bonics i notables, quasi tots, es veu la sala de Festes del Ritz, un dels llocs on es sol vessar, de tant en

D'ESPECTACLES

—Ja han anat a veure *Els deu manaments* al «Coliseum»?

—No, hem anat a l'«Olympia» a veure com els elefants toquen la trompa, com fem totes les persones de *visu*.

tant, el bon humor de la gent d'upa barcelonina, i que ara es troba ocupada per més de noranta artistes ninotaires els quals hi han reunit 240 obres de *tuti color*, agrupades i classificades amb un bon encert.

Jo prou tenia ganes de tirar una floreta a cada expositor, però com no tindria prou paper per a fer l'inventari de les obres que omplenen les parades, i no podria complir amb tots els que s'ho mereixen, em tinc d'accontentar amb enviar-los-hi la meva cordial enhorabona a tots ells, i fins a l'"Associació de la Premsa", organitzadora de l'Exposició, la qual es veu que sap fer quelcom més que juntes generals enrevessades i sorolloses, amb la sal i el pebre corresponents.

Que consti.

* * *

I ara parlem de dos *naturistes*.

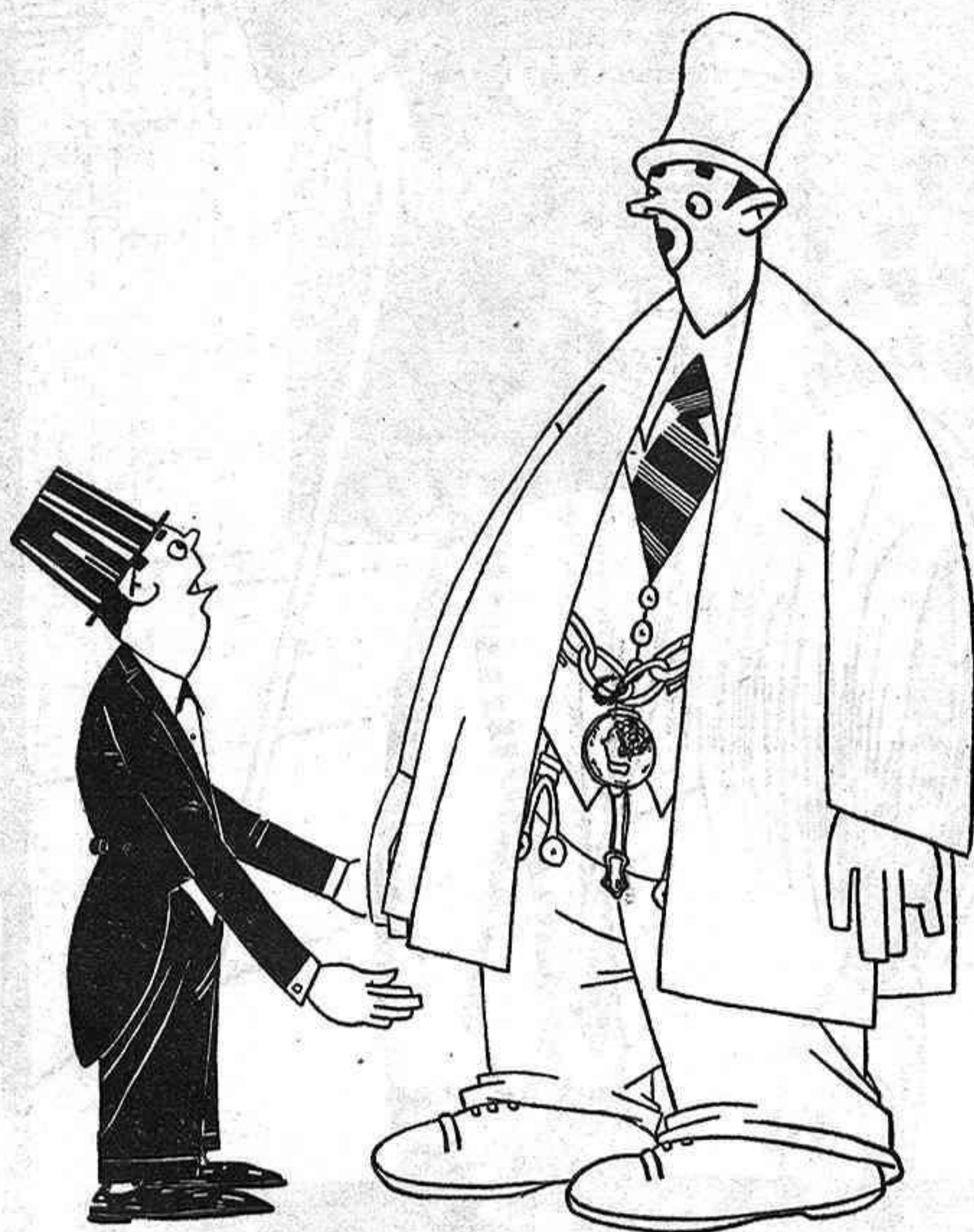
A les "Galerías Dalmau" hi exposa un grapat de pintures d'una gran ingenuïtat i molta frescor, Genové, aquell jove pintor de Palafrugell que mai no ha rebut cap lliçó de dibuix ni de pintura i que té la intuïció del color i el sentiment del paisatge.

La bona pasta d'en Genové, s'entdevina, sobretot, en un parell de paisatges; un *Camí* i un *Rieral*, ben ajustats de llum i de perspectiva, amb certa tendència a les grisalles.

Per tal de veure món, en Genové se n'anirà a París, la Meca del jovent artista.

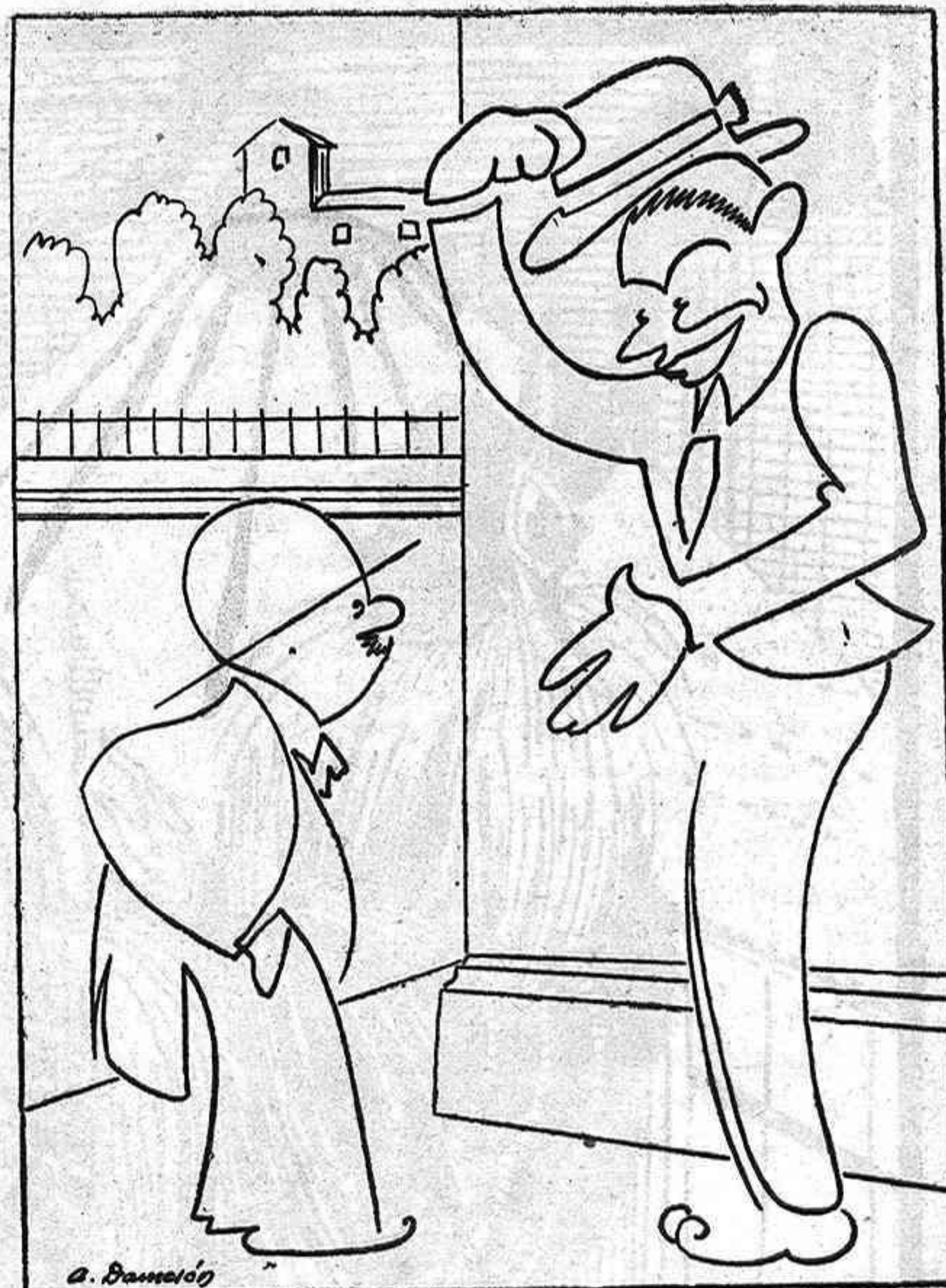
Desitgem que en torni sà i bo; artísticament parlant, s'entén.

* * *

AL CIRC

—Pero tu no ves que haciendo el payaso te toman el pelo.
—Quieres que te lo diga? Afarta'm i diguem lladre!

COSES DE POLITICA

—Miri que no haver-se recordat d'un home tan gran com vostè!

A "El Camarín" en D. Carles hi té la seva exposició anyal, amb la qual demostra que persevera en l'estudi del natural i que s'afina molt. *Els Prats* és un paisatge fresc i lluminós i transparent, i *La tarda* una nota dolça, suau i molt ben harmonitzada. L'obra de més empenta és, però, *El port de Barcelona*, pintura en la qual, lluny de fer-hi aigües, com es comprendria, hi sura com un home en Carles, demostrant que és un pintor que sap nedar i guardar la roba.

C. ARBÓ

Mercè Abella

La gran actriu catalana Mercè Abella, glòria del nostre teatre, morí divendres passat en el seu piset humil del carrer de Riera Alta, on vivia retirada des de fa molt temps.

La mort evoca records passats i fa veure més justes les coses. Per això la gran actriu Mercè Abella ens sembla més gloriós, tocada per la llum sacra de la Mort, i reviu en nosaltres tota una època del nostre teatre en el seu més gran esplendor.

Ens recorda aquells actors eminents que es digueren Goula, Fontova, Soler, Rosa Cazorro, Carolina Mirambell, Francisca Soler de Ros, Llimona, Pinós i altres que, junts amb l'eminent Mercè Abella, feren conèixer i estimar les meravelles més sublimes dels primers dramaturgs catalans. La seva gràcia i la seva bellesa eren prou per a fer-se admirar pels nostres públics. Tenia a més una gran sensibilitat i una veu clara i agradable que li feien sobresortir els papers que li eren confiats.

Mercè Abella és l'actriu més gran que ha tingut el nostre teatre.

En els moments de la seva mort li tributem un homenatge d'admiraçió que concisi tota la seva glòria.

Descansi en pau.

Cançoneta amorosa

INTIMA

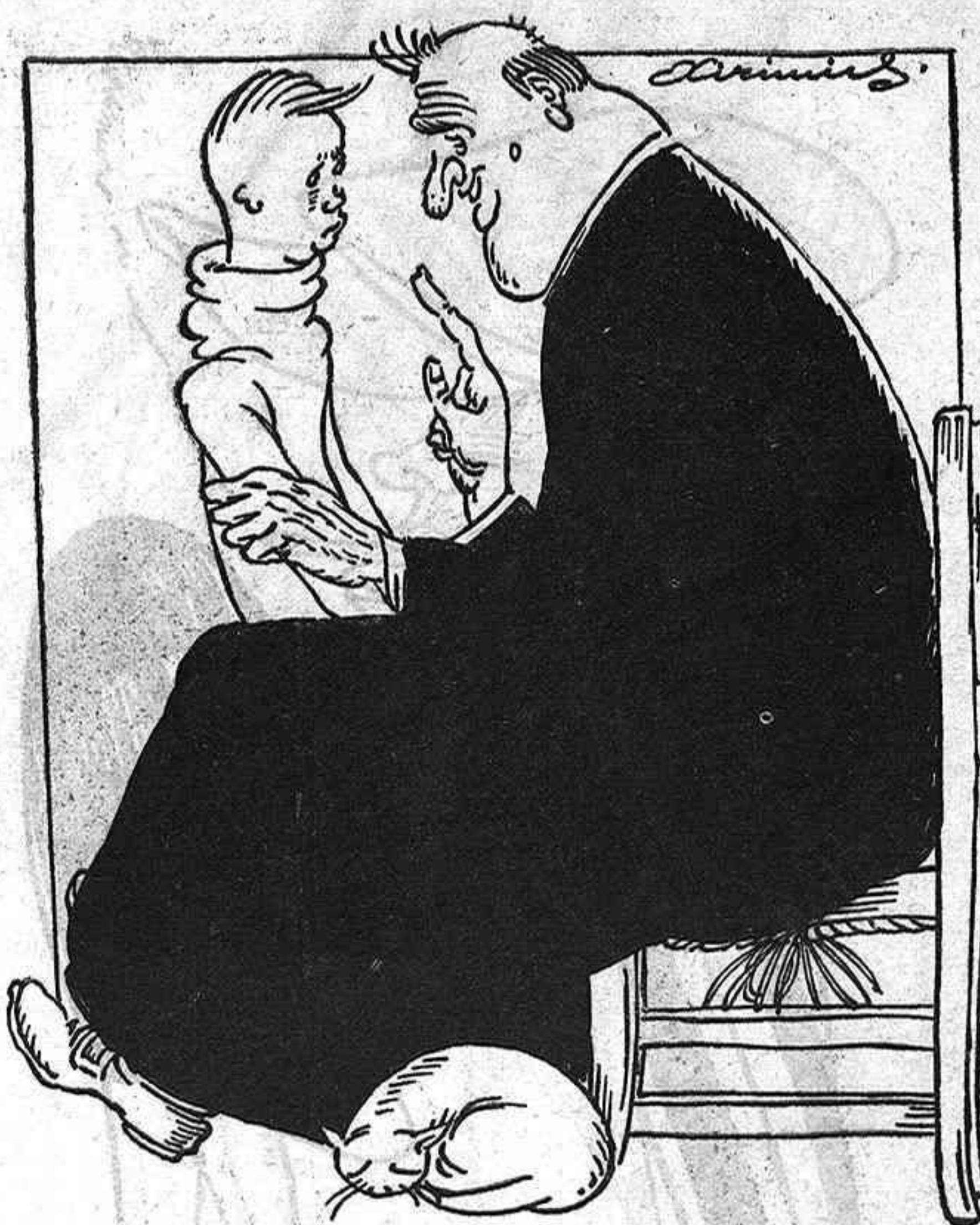
De joia i cabell bru
vestida tota blanca,
avui l'amor ets tu;
ets tu l'amor que em manca.

ELS FILARMÒNICS

—L'altre dia, en una sessió espiritista, vaig sentir a la m. va sogra.

—Això nosaltres ja ho sentim amb T. S. F.

LÒGICA

—Adam i Eva foren expulsats del Paradís per haver-se menjat una poma.

— Digui, doncs, que si s'arriben a menjar un meló!...

Rialles—bell encís—
que allunyen la tristesa;
ai, dona d'ull blavis,
poruga juvenesa!

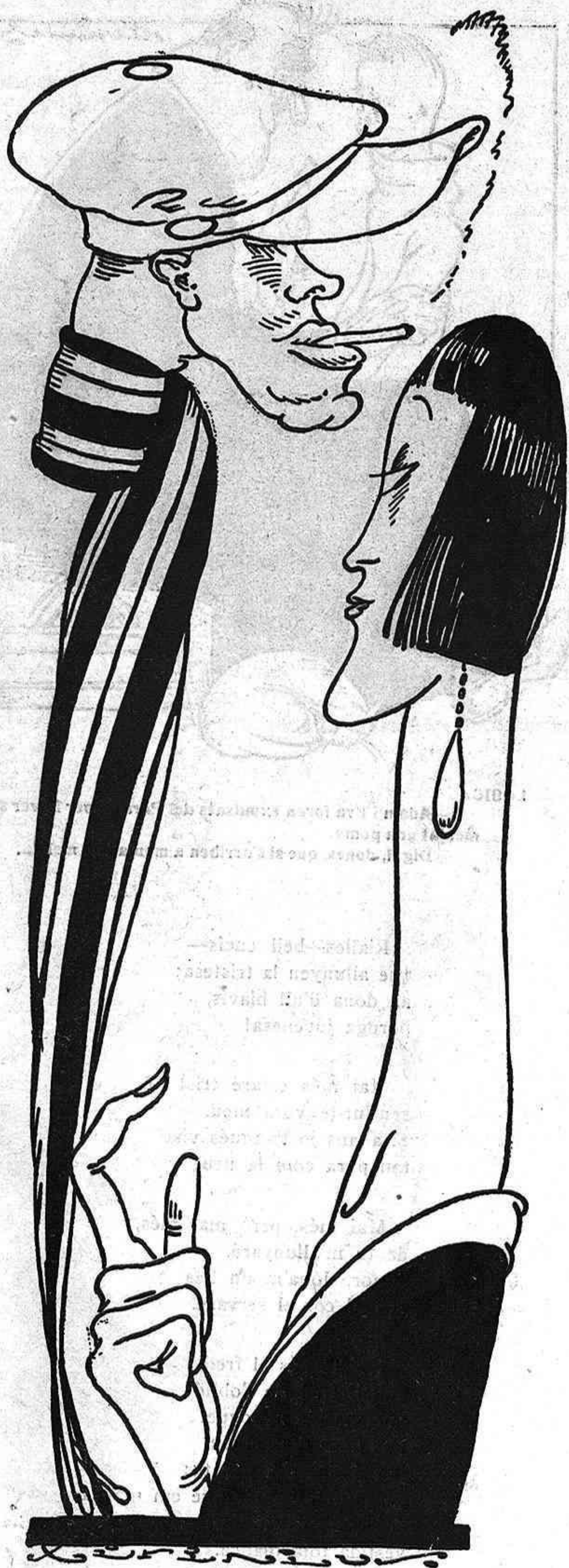
Mai més estaré trist
sentint-te vora meu.
Si abans jo t'hagués vist
tan pura com la neu!

Mai més, però mai més,
de tu m'allunyaré.
Amor, dóna'm un bes
que al cor el servaré.

I si tornés el fred,
aquell fred de l'oblid
que ve poc a poquet
i es posa dins el pit,
no vindrà pas per tu;
perquè ets l'amor que em manca
de joia i cabell bru
vestida tota blanca.

MARIUS DE LA CONCA

L'AMOR MATERIALITZAT

—Jo amb tu firmaria allò de *contigo pan y cebolla*.

—I no podries triar altra cosa més fina que una *cebolla*?

TELO ENLAIRE

LICEU

Poca glòria afegirà a la glòria amable de que disfruta Massenet aquesta òpera: "Herodiade", estrenada a Espanya després d'ell mort.

"Herodiade", com "Sapho"—un llibret d'òpera magnífic, que Massenet va desgraciar—com "Thaïs", és d'una banalitat, d'una intranscència musical, enormes. Es clar que aquesta banalitat, que aquesta intranscència, són característiques en tota la operística de Massenet—que, llamentosament, no és un Debussy, ni un Faure, ni un Rabaud—fins en la que es considera com la seva obra mestra: "Manón".

Però en aquesta "Herodiade" s'accentuen aquesta banalitat, aquesta superficialitat, d'una manera llamentosa.

Ni orquestral ni melòdicament té cap valor aquesta última òpera del músic francès, sobretot després d'haver conegut obres d'una tan cabdal importància com: "Bori Goudounoff", "El príncep Igor", "La Kovanchina", "La núvia venuda" i "El Tzar Salfán".

NOVEDADES

"La Veneciana", és una obra en un acte dels senyors López Marín i Falcón, que ha musicat el mestre Obradors i que ha fracassat.

Són molts els defectes que, com obra de teatre, té "La Veneciana", però, com els manaments de la llei de Déu es resumeixen en dos, aquests defectes poden resumir-se en un: la vulgaritat, una vulgaritat aplanadora i elevada a la quinta potència. Això és un pecat imperdonable en el teatre. Una obra pot ésser desigual i magnífica, com "Terra Baixa", idiota com "La Montería", però no pot ésser vulgar.

Nosaltres no coneixem l'anterior producció dels llibretistes que aquesta vegada han ajudat a fracassar al senyor Obradors, però, a jutjar per "La Veneciana", no ens mereixen cap mena de consideració ni respecte. En ells no existeix l'autor dramàtic, ja que la trama està portada d'una manera fosca, vacil·lant, inexperta, i resolta arbitràriament i sense cap mena de gràcia. Tampoc hi ha en ells el literat pulcre i correcte que hi hauria d'haver, ja que el llenguatge és pobre, cursi, d'una gràcia fracassada, d'una manca absoluta de caràcter. Per a fer una obra d'ambient històric, el primer que s'ha de saber, senyors López Marín y Falcón, és història. I si vostès en sapiguessin no farien que un rei fos amic d'un "carbonari".

La música és tan pobra, tan raquítica i tan vulgar com el llibre, cosa que no ens podíem esperar d'un músic dels mèrits i condicions del senyor Obradors. Hi ha uns aires de "foxtrot" i d'americana d'envelat que es despeguen del lloc i de l'època. I això un músic seriós ha de tenir-ho en compte. Com ha de tenir en compte no posar un número—el de la serenata de l'últim quadro—que ja havíem sentit en anteriors produccions del senyor Obradors: "La novela de Albertina", llibre de Casimir Giralt, estrenada per la senyora Iglesias i el senyor Parera al "Victoria", i "La Maja de los lunares", llibre de Casimir Giralt i Lluís Capdevila, estrenada per la senyora Manau i el senyor Parera al "Tivoli". Això, senyor Obradors, acusa pobresa d'inspiració, i és la primera vegada que ho veiem. Ni en Vives, ni en Serrano, ni en Luna, ni tants altres, creiem que usin tals procediments.

La senyora Miguel Angel va cantar amb molt bon gust el seu paper, i el va dir amb no tan bon gust. És una tiple discreta, però una actriu mediocre. La senyoreta Conti hauria de comprendre que "La Veneciana" no és una opereta com

“La reina de las praderas”, i que a Nàpols, a finals del segle XVIII o començaments del XIX—que, gràcies al sastre, no ho sabem ben bé—no és molt natural bellugar l'espatlla amb ritme de “shimmy”.

El senyor Redondo, que és un cantant molt apreciable, si vol seguir en el teatre, ha de procurar aprendre a declamar amb menys afectació, amb més senzillesa i naturalitat. Avui el seu declamar es fa insuportable i antipàtic. Però, això no és tot: ha de canviar també la seva mímica i poses, d'un hieratisme empalagós que, si no fos inexperiència, seria cursileria.

El decorat molt dolent.

L'obra molt mal vestida.

BOB

FUTBOL

Pròbables—Possibles

Els partits entre seleccions ens han resultat sempre, per regla general, de lo més avorrit que hom es pot imaginar. Però el partit que diumenge jugaren, les formades pels senyors de la “Federació Nacional”, en el camp de Les Corts resultà el “non plus ultra”, “el no va més” de l'ensopiment.

Formàren la selecció blanca: Estruch, Rousse, Acedo; Samitier, Ocaña, Peña; Piera, Zabala, Travieso, Carmelo, “Chirri”. Era—salvant la porta—la “ideal” dels federatius.

La blava, la composaven: Zamora, Otero, Quesada; Gamborena, Molina, Carulla; Pellicer, Juàntegui, Montes, Félix Pérez, Alcázar. Aquesta era, exceptuant dos o tres noms, considerada com formada per “fenómenos” en formació...

I resultà que aquests, considerats com més fluixos, sense tants mèrits, com els primers per a representar al futbol espanyol davant la selecció austriaca, sapigueren donar una lliçó—al mostrar-se formant un millor conjunt—an els del “maillot” blanc i... guanyar-los per 3 g^oals a 2.

I és que, sempre el nostre futbol, ha sigut dirigit desde la Federació per senyors que han donat proves de conèixer tant “les coses de la cossa”, com nosaltres coneixem el grec. Fa molt temps, es parla del partit Àustria-Espanya. El més prudent—estant ja allionats pel passat a Colombres—hauria estat formar amb la deguda anticipació un bon equip que, entrenat com cal, hauria sinó guanyat, almenys desempenyat un paper digne del historial futbolístic espanyol.

Però en comptes de fer-ho així, a darrera hora, vuit dies abans de l'assenyalat per llur celebració, perdem el temps, fent jugar “probables” contra “possibles”, collocant als jugadors en aquests equips sense ordre ni concert, i essent aquesta la causa de que alguns fessin un paper més trist que un enterro. Exemple: en Zabala...

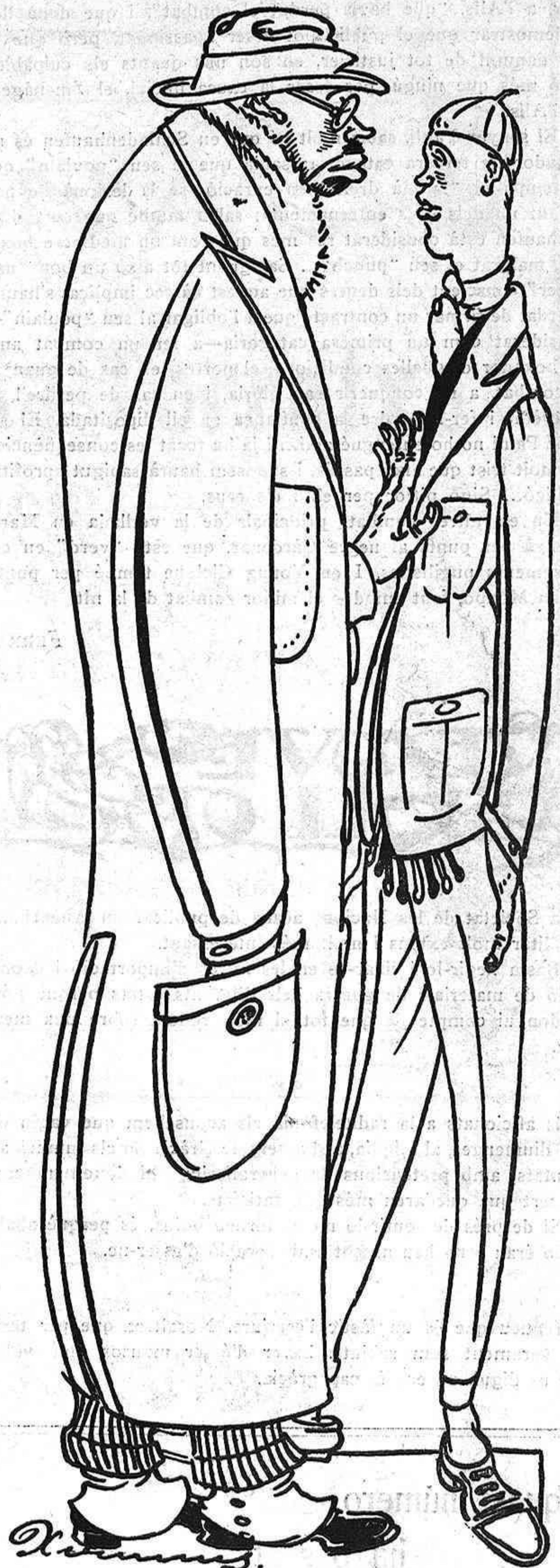
Dels 22 jugadors, ens agradaren, en Carmelo, dels “blancs”, i Quesada, Gamborena, Carulla i Juàntegui dels “blaus”. I no ens agradaren gens ni mica en Rousse, Acedo i Travieso. Els altres, “fent coses”, però, no arribant a entusiasmar-nos...

El senyor Llovera arbitrà com ell sap.

Comentari final: Si els aires de Sitges no els prova... estem ben arreglats...!

BOXA

Del formidable escàndol motivat per la decisió donada al combat Alís-Schladenhaufen, decisió que fou favorable al pri-

QUESTIÓ DE LLETRES

—Jo sóc del R. C. D.
—Doncs jo del F. C. B.

mer, a l'Alís, "que havia perdut el combat", i que donà lloc a demostrar que el públic pot ésser apassionat, però que és per damunt de tot justicier, en són uns quants els culpables, però més que ningú, per ésser la causa inicial, el "menager" de l'Alís.

El senyor Pauli, sabia molt bé que en Schladenhaufen és un boxador de tercera categoria; sabia que el seu "poulain" que fa temps té "la mà dreta" en curació, se la lesionà de nou durant un dels seus entrenaments; sabia també que en Schladenhaufen està considerat res més que com un mediocre boxador, malgrat el seu "punch"... Sapiguent tot això un bon "menager" conscient dels deures que aquest càrrec implica, s'hauria guardat de firmar un contracte que a l'obligar al seu "poulain"—considerat com un primera categoria—a fer un combat amb un boxador d'aquelles condicions, el portés, en cas de guanyar el combat, a no conquerir cap glòria, i en cas de perdre'l, al descrèdit i fer-li perdre la confiança en ell dipositada. El senyor Pauli no ho entengué així... i ja ha tocat les conseqüències. És molt trist que això passés, i suposem haurà sapigut aprofitar la lliçó... Sinó pitjor per ell i els seus.

En els altres combats principals de la vetllada en Marín guanyà per punts al negre Càrdenas, que està "verd" en coneixements pugilístics. I en Young Cyclone també per punts, an en Monpó, fent ambdós el millor combat de la nit.

FERRÁN

La Societat de les Nacions acaba de publicar un Anuari militar molt extens i molt més interessant.

Basta llegir-lo i fixar-se en les xifres d'importació i exportació de materials de guerra dels diferents estats perquè hom es dongui compte de que tot el món rodola sobre una mentida.

Als aficionats a la raditelefonia els aconsellem que vagin els diumenges, al migdia, al Passeig de Gràcia on els municipals muntats, amb pretensions de generalíssims, hi donen un concert que quedareu més que satisfets.

Si després de sentir-lo no us torneu bojós, és perquè abans ja ho éreu o no heu nascut amb vocació d'esser-ne.

Cregueu que és un fàstic l'escriure. Nosaltres que per temperament som rabiuts, haver d'ésser mansos, que voleu que us digui, no ens fa cap gràcia.

Aquest número
ha passat
per la prèvia
censura militar

De vegades no hi pensem en la nostra mansuetud imposada; ens volem escapar de la dieta i... catacluc!: ja rebem No digueu que no sigui un fàstic l'escriure.

Si no s'hi canvia res, aquest Nadal serà un Nadal de broma. Potser de pluges, potser de neus; estem segurs que de molta brutícia i fangueres per la Rambla.

Res; és el cel que ja comença a fer cagar el tió. Senyor baró de Viver, al "tanto".

Si tot fossin indiots, menys mal, però també veiem una infinitat de neules.

Sembla que a l'acostar-se Nadal els indiots i neules també s'acosten.

Acabarem tots els torrons, però de neules i indiots en tindrem sempre.

S'acosta Nadal. Pels carrers ja tornem a veure els tradicionals remats d'indiots, amb les seves barballeres fastigoses i amb el seu posat de poca-solta.

D'indiots tot l'any se'n veuen pels carrers; però mai n'hi havíem vist tants com ara.

Tenim a la nostra ciutat el tan famós com discutit dramaturg italià, Luigi Pirandello.

Pirandello ha seguit Barcelona i ha fet grans elogis de la nostra ciutat i de la nostra cultura.

Diumenge passat, dia 14, en el "Foment Martinenc", a les cinc de la tarda, tingué lloc una selecta vetllada, organitzada per la "Secció Intima de Cultura" i dedicada a l'eximí poeta i músic Apeles Mestres, el qual presidí l'acte.

Hi prengueren part les gentils Maria Josepa Regnard, cantatriu; Agna Aimat, pianista, i els Eduard Bucquet, violinista, i Josep M.ª Solá, pianista, executant varies obres de l'eminent Apeles Mestres.

En Martignole, l'immens Martignole, que sempre ha sigut Emili—sempre des de l'any 1810, que és quan es va establir a Barcelona—i sempre ha sigut el millor col·leccionista de vins, formatges i conserves, s'ha traslladat al 43 del Passeig de Gràcia.

Ha posat un establiment que creguin que dona goig de veure. Poques coses hem vist tan ben proveïdes com l'establiment d'aquest jove emprenedor i simpatiquíssim que és En Martignole!

Ell havia fet famós el carrer d'Escudillers, lloc on abans tenia la casa.

Esperem que ara farà famós el Passeig de Gràcia.

ALMANAC

de

L'Èsquella de la Torratxa

per a 1925

Ja ha sortit

Es ven per tot arreu

L'ALMANAC MÉS POPULAR DE CATALUNYA

Escrit i dibuixat per lo bo-i millor de la terra catalana

Coberta a varies tintes pel notable artista SEGRELLES

Un volum d'unes 200 planes, atapeïdes de ninots

Preu com sempre

Ptes. 1'50

El Año en la Mano

Almanaque-Enciclopedia de la vida práctica para 1925

Todo comprador de El Año en la Mano tiene participación al billete entero de la

LOTERÍA DE NAVIDAD

Número 9.134

PRECIOS {	En rústica.	1'50 Ptas.
	Encuadernado	2'— »

NOTA. - Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o je en segells de franquig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 céntims per a certificant. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

L'ARBRE DE NOEL D'AQUEST ANY